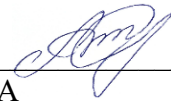

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет управління фінансами та бізнесу
Кафедра публічного адміністрування та управління бізнесом

Затверджено
на засіданні кафедри публічного
адміністрування та управління бізнесом
факультету управління фінансами та бізнесу
Львівського національного університету імені
Івана Франка
(протокол № 1 від 28.08. 2023 р.)

Завідувач кафедри _____
Ганна КОМАРНИЦЬКА

Силабус з навчальної дисципліни
«Виборчий процес та електоральні технології»,
що викладається в межах ОПП «Публічного адміністрування і
управління бізнесом» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для здобувачів з спеціальності 281 «Публічне управління та
адміністрування»

Львів 2023 р.

Назва дисципліни	Виборчий процес та електоральні технології
Адреса викладання дисципліни	Вул. Коперника, 3
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет управління фінансами та бізнесу, кафедра публічного адміністрування та управління бізнесом
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 28 публічне управління та адміністрування Спеціальності 281 публічне управління та адміністрування
Викладачі дисципліни	Герасименко Олена Вікторівна, к.е.н., доцент, доцент кафедри публічного адміністрування та управління бізнесом
Контактна інформація викладачів	olena.herasymenko@lnu.edu.ua , https://financial.lnu.edu.ua/employee/herasymenko-olena-viktorivna , вул. Коперника, 3, ауд. 502.
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Понеділок 15:00-17:00 год. Факультет управління фінансами та бізнесу, кафедра публічного адміністрування та управління бізнесом, ауд. 502 Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через Teams, Zoom, Skype або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Сторінка курсу	https://financial.lnu.edu.ua/department/publicnoho-administruvannya-ta-upravlinnya-biznesom
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Виборчий процес та електоральні технології» є вибірковою дисципліною з спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» для освітньої програми «Публічне адміністрування та управління бізнесом», яка викладається в VII семестрі в обсязі 5 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація дисципліни	Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання, обов'язкові для того, щоб сформувавши сучасну систему знань про природу та теоретичні засади виборчого процесу та електоральних технологій з урахуванням процесів модернізації публічного управління в Україні. Тому у курсі представлено як огляд ролі та місця виборів у сучасному суспільстві, так і вивчення історії та суті політичних виборів, їх місця в системі представницької демократії, базових характеристик виборчих систем, їх елементів, виборчого процесу та його складових.
Мета та цілі дисципліни	Метою вивчення вибіркової дисципліни «Виборчий процес та електоральні технології» є надання студентам необхідних знань про політичні вибори, їх місце в системі представницької демократії; базові характеристики виборчих систем, їх елементи, позитивні риси та недоліки, політичні наслідки; виборчий процес та його складові, індикатори демократичності виборчого процесу, географію виборчих систем та виборчу інженерію. Завдання вивчення дисципліни: ознайомити студентів із понятійно-категоріальним апаратом навчальної дисципліни «Виборчий процес та електоральні технології», предметом і методами вивчення курсу; з'ясувати

	сутність виборів як політичного інституту та політичного процесу.
Література для вивчення дисципліни	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Публічне управління: навчальний посібник. А.В. Стасишин, Г.В. Капленко, Г.О. Комарницька, О.В. Герасименко та ін. (за заг. ред. А.В. Стасишина). Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 460 с. 2. Вороніна Ю. Є. Теорія та практика публічного управління та адміністрування [Текст] : навчальний посібник / Ю. Є. Вороніна. – Мелітополь: ТОВ «Колор Принт», 2020. – 204 с. 3. Публічне управління та адміністрування: теоретичні та практичні аспекти: Навч. посібник / С. В. Панченко, О. Г. Дейнека, О. В. Дикань та ін. – Харків: УкрДУЗТ, 2019. – 380 с. <p>Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Афанасьєв М. В. Побудова системи управління якістю в діяльності органів виконавчої влади регіону. Монографія / М. В. Афанасьєв, Л. Г. Шемаєва, Л. Й. Аведян, Л. Ю. Гордієнко, А. Г. Кабанець, А. М. Григоренко, В. В. Ушкальов, К. С. Безгін, В. М. Гатеж, В. Ю. Жукарев, Н. В. Коваль, А. С. Чістяков, К. С. Вацьковські, М. С. Банька; [За заг. ред. канд. екон. наук, доцента Л. Г. Шемаєвої. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2008. – 472 с. 5. Беленький П. Ю. Інфраструктурне забезпечення конкурентної економіки регіонів (методологія і механізми) / П. Ю. Беленький, О. Л. Вальдрат, Н. І. Гомельська, У. Я. Грудзевич та ін. / Наук. ред. д. е. н., проф. П. Ю. Беленький. – Львів : НАН України. Ін-т регіональних досліджень, 2002. – 308 с. 6. Герасименко О. В., Семен І. В. Комунікації та інформаційний простір в управлінні та розвитку територіальної громади [Текст]. Молодий вчений. 2019. №11. http://molodyvcheny.in.ua/ua/archive/75/ 7. Герасименко О.В., Лазорко Л.П., Калагурка С.Т. Особливості мотиваційної філософії державних службовців в Україні. Економіка та суспільство. № 19. 2018. С. 128-133. http://economyandsociety.in.ua/journal/19_ukr/19_2018.pdf 8. Герасименко О.В., Сплавінська А. Ю., Павлів М. А. Прозорість і відкритість інформації як запорука запобігання корупційним проявам в органах державної влади. Молодий вчений. № 11 (63). 2018. С. 975-978. http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/11/224.pdf 9. Лахижа М.І. Модернізація публічної адміністрації: теоретичні та практичні аспекти. – Полтава: РВВ ПУСКУ, 2009. – 289 с. 10. Малиновський В.Я. Словник термінів і понять з державного управління. – Центр сприяння інституційному розвитку державної служби, К., 2005. – 254 с. 11. Шведа Ю. Політичні партії у виборах: теорія та практика виборчої кампанії : навч.-метод. Посіб. / Ю. Шведа. – К. : Знання, 2012. – 373 с. <p>Інтернет ресурси:</p> <ol style="list-style-type: none"> 12. Сервер Верховної Ради України: http://www.rada.gov.ua/ 13. Кабінет Міністрів України – http://www.kmu.gov.ua/ 14. Громадянське суспільство і влада : інтерактивна інформаційно-аналітична система - http://civic.kmu.gov.ua 15. Державне управління: теорія та практика. Електронне наукове фахове видання НАДУ при Президентові України – http://www.nbu.gov.ua/e-journals/DUTP 16. Державний комітет України з питань регуляторної політики та підприємництва: http://www.dkrp.gov.ua/control/uk/index

	<p>17. Державний комітет статистики України: www.ukrstat.gov.ua</p> <p>18. Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України – http://www.niss.gov.ua/</p> <p>19. Нормативні акти України: www.nau.kiev.ua</p> <p>20. Сайт Президента України http://www.president.gov.ua</p> <p>21. Сайт Кабінету Міністрів України. http://www.kmu.gov.ua/control</p> <p>22. Сайт Львівської обласної ради. http://www.kmu.gov.ua/control</p> <p>23. Сайт Національного агентства України з питань державної служби http://www.nads.gov.ua/control/uk/index</p> <p>24. Портал Центру політико-правових реформ http://www.pravo.org.ua/</p> <p>25. Портал Інституту соціології Національної академії наук України http://i-soc.com.ua/institute/</p> <p>26. Академічна добросовісність: інформаційний бюлетень. https://www.skeptic.in.ua/bulletin/</p>
Обсяг курсу	48 годин аудиторних занять, з них 32 години лекцій, 16 години практичних занять, та 102 години самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент буде :</p> <p>Знати: предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності; свої права та обов'язки як члена демократичного суспільства та використовувати їх у професійній діяльності.</p> <p>Вміти: використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки; описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.</p>
Ключові слова	Виборчий процес, електоральні технології, політичні процеси.
Формат курсу	Очний
	Проведення лекцій, практичних робіт та консультації для кращого розуміння тем
Теми	<p>Тема 1. Сутність сучасних політичних виборів</p> <p>Тема 2. Виборче право як основа проведення виборів</p> <p>Тема 3. Виборчий процес</p> <p>Тема 4. Загальна характеристика та основні елементи виборчих систем</p> <p>Тема 5. Типи виборчих систем.</p> <p>Тема 6. Мажоритарна виборча система</p> <p>Тема 7. Типи виборчих систем. Пропорційна і напів-пропорційна виборчі системи</p> <p>Тема 8. Значення, політичні наслідки, оцінювання, розробка, ефективність виборчих систем</p>
Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці семестру усний
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з публічного адміністрування, достатніх для сприйняття категоріального апарату дисципліни.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися	Презентація, лекції, колаборативне навчання (форми – групові проекти, спільні розробки, навчальні спільноти і т. д.) проектно-орієнтоване навчання, дискусія

під час викладання курсу						
Необхідне обладнання	Мультимедійні засоби, ПК, онлайн-засоби, платформа Microsoft Teams.					
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="469 338 636 495">№ з/п</th> <th data-bbox="636 338 1361 495">Види робіт. Критерії оцінювання знань студентів</th> <th data-bbox="1361 338 1497 495">Максимальна кількість балів</th> </tr> </thead> </table>			№ з/п	Види робіт. Критерії оцінювання знань студентів	Максимальна кількість балів
	№ з/п	Види робіт. Критерії оцінювання знань студентів	Максимальна кількість балів			
	1. Бали поточної успішності за участь у практичних заняттях					
	Критерії оцінювання		10 балів			
		«10» – студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.	10			
		«8» – студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.	8			
		«6» – студент в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.	6			
		«4» – студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.	4			
		«2» – студент частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.	2			
		«0» – студент не володіє навчальним матеріалом	0			
	Максимальна кількість балів за участь у 8 практичних заняттях		80 балів			
	2. Самостійна робота студентів (СРС)					
	Критерії оцінювання		2 бали			
		Самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу контролюється при підсумковому семестровому контролі.	2			
	3. Індивідуальна науково-дослідна робота студента (ІНДР)					
Критерії оцінювання		15 балів				
	робота виконана та захищена згідно графіка, з поясненнями та висновками і в повному обсязі	14				
	робота захищена, але виконана частково, з порушенням термінів або вимог	14-10				
	робота не захищена та виконана частково, з порушенням термінів або вимог	10-6				

	робота не захищена та виконана з порушення методичних рекомендацій	5-1
	робота не виконана	0
4. Додаткові бали		
Критерії оцінювання		3 бали
	Нарахування додаткових балів відбувається за написання тез доповідей / участь у діяльності наукового гуртка /участь у наукових семінарах та круглих столах /участь у заходах неформальної освіти (за отримання сертифікатів про проходження навчання на різних освітніх платформах (Coursera, Prometheus тощо)	3
	Поточний та підсумковий контроль	РАЗОМ – 100 балів
	<p>Підсумкова оцінка за семестр є сумою оцінок, отриманих студентом за поточне оцінювання на практичних заняттях, оцінки за підсумковий контроль знань та компетентностей студентів у вигляді семестрового заліку, оцінок за СРС, ІНДР, додаткові бали. Максимальна семестрова оцінка становить 100 балів.</p> <p>Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (ІНДЗ, вирішення кейсу).</p> <p>Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>	
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.	

СХЕМА КУРСУ

Тиж	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література.	Завдання, год	Термін виконання
1	Тема 1. Сутність сучасних політичних виборів Поняття виборів та їх місце у державі. Типи виборів.	Лекція, практичне заняття (дискусія), індивідуальна науково-дослідна робота, робота в групах, самостійна робота	Література: [1-3, 5-8, 11-14]	Л-2, С-6	Відповідно до розкладу
2	Тема 1. Сутність сучасних політичних виборів Функції виборів у демократичному та недемократичному суспільстві. Фреквенція, абсентеїзм як різновиди електоральної поведінки	Лекція, практичне заняття (дискусія), індивідуальна науково-дослідна робота, робота в групах, самостійна робота	Література: [1-6, 9-13]	Л-2, П-2, С-6	Відповідно до розкладу
3	Тема 2. Виборче право як основа проведення виборів Поняття виборчого права. Виборчі цензи. Принципи організації виборів.	Лекція, практичне заняття (дискусія), індивідуальна науково-дослідна робота, робота в групах, самостійна робота	Література: [1-6, 9-13]	Л-2, С-6	Відповідно до розкладу
4	Тема 2. Виборче право як основа проведення виборів Форми незаконного впливу на виборців та способи протидії їм. Відповідальність за порушення виборчого законодавства.	Лекція, практичне заняття (дискусія), індивідуальна науково-дослідна робота, робота в групах, самостійна робота	Література: [1-3, 5-8, 11-13]	Л-2, П-2, С-6	Відповідно до розкладу
5	Тема 3. Виборчий процес Поняття виборчого процесу. Його суб'єкти та об'єкти. Засади виборчого процесу.	Лекція, практичне заняття (дискусія), індивідуальна науково-дослідна робота, робота в групах, самостійна робота	Література: [1-3, 5-8, 11-13]	Л-2, С-7	Відповідно до розкладу
6	Тема 3. Виборчий процес Основні етапи (стадії) виборчого процесу. Правові основи проведення виборів в Україні.	Лекція, практичне заняття (дискусія), індивідуальна науково-дослідна робота, робота в групах, самостійна робота	Література: [1-3, 5-8, 11-14]	Л-2, П-2, С-6	Відповідно до розкладу

7	Тема 4. Загальна характеристика та основні елементи виборчих систем Поняття виборчої системи та її функції.	Лекція, практичне заняття (дискусія), індивідуальна науково-дослідна робота, робота в групах, самостійна робота	Література: [1-3, 5-8, 11-14]	Л-2, С-7	Відповідно до розкладу
8	Тема 4. Загальна характеристика та основні елементи виборчих систем Елементи виборчих систем	Лекція, практичне заняття (дискусія), індивідуальна науково-дослідна робота, робота в групах, самостійна робота	Література: [1-6, 9-13]	Л-2, П-2, С-6	Відповідно до розкладу
9	Тема 5. Типи виборчих систем. Класифікація виборчих систем.	Лекція, практичне заняття (дискусія), індивідуальна науково-дослідна робота, робота в групах, самостійна робота	Література: [1-6, 9-13]	Л-2, С-7	Відповідно до розкладу
10	Тема 5. Типи виборчих систем. Сім'ї виборчих систем	Лекція, практичне заняття (дискусія), індивідуальна науково-дослідна робота, робота в групах, самостійна робота	Література: [1-6, 9-14]	Л-2, П-2, С-6	Відповідно до розкладу
11	Тема 6. Мажоритарна виборча система Мажоритарна виборча система: суть і типологія.	Лекція, практичне заняття (дискусія), індивідуальна науково-дослідна робота, робота в групах, самостійна робота	Література: [1-6, 9-14]	Л-2, С-7	Відповідно до розкладу
12	Тема 6. Мажоритарна виборча система Переваги та істотні недоліки мажоритарних виборчих систем.	Лекція, практичне заняття (дискусія), індивідуальна науково-дослідна робота, робота в групах, самостійна робота	Література: [1-3, 5-8, 11-13]	Л-2, П-2, С-6	Відповідно до розкладу
13	Тема 7. Типи виборчих систем. Пропорційна і напів-пропорційна виборчі системи Пропорційна виборча система: суть і типологія. Переваги та істотні недоліки пропорційних виборчих систем.	Лекція, практичне заняття (дискусія), індивідуальна науково-дослідна робота, робота в групах, самостійна робота	Література: [1-3, 5-8, 11-13]	Л-2, С-7	Відповідно до розкладу
14	Тема 7. Типи виборчих систем. Пропорційна і напів-пропорційна	Лекція, практичне заняття (дискусія),	Література: [1-6,	Л-2, П-2,	Відповідно

	виборчі системи Напів-пропорційна виборча система: суть і типологія.	індивідуальна науково-дослідна робота, робота в групах, самостійна робота	9-13]	С-6, <i>ІНДЗ</i>	до розкладу <i>До 14 тижня</i>
15	Тема8. Значення, політичні наслідки, оцінювання, розробка, ефективність виборчих систем Роль та значення виборчих систем. Політичні наслідки виборчих систем.	Лекція, практичне заняття (дискусія), індивідуальна науково-дослідна робота, робота в групах, самостійна робота	Література: [1-6, 9-13]	Л-2, С-7	Відповідно до розкладу
16	Тема8. Значення, політичні наслідки, оцінювання, розробка, ефективність виборчих систем Виборча інженерія. Проблеми ефективності виборчих систем.	Лекція, практичне заняття (дискусія), індивідуальна науково-дослідна робота, робота в групах, самостійна робота	Література: [1-6, 9-14]	Л-2, П-2, С-6	Відповідно до розкладу
				<i>150</i>	